

Ajaloo ainekava. 12 klass. V kursus „Lähiajalugu II – Eesti ja maailm 20. sajandi teisel poolel“

Õpilane:

- 1) tunneb ajastute iseloomulikke tunnuseid ja vaimulaadi, Eesti ajaloo seoseid Euroopa ja maailma ajalooga, mõistab ajaloolise arengu järjepidevust ning ajaloosündmuste ja -protsesside erineva tõlgendamise põhjusi;
- 2) tunneb maailma olulisemaid kultuurisaavutusi ja mõistab kultuuri järjepidevust, väärtustab kultuurilist mitmekesisust, teadvustab kultuuri rolli enesemääratlemises ning oma rolli kultuuri kandjana ja kultuuripärandi säilitajana;
- 3) võrdleb ning analüüsib poliitilisi, ühiskondlikke, olmelisi ja/või kultuurilisi arengusuundi ja probleeme, kirjeldab ideoloogiliste ning tehnoloogiliste muutuste mõju inimeste eluviisile ja väärtushinnanguile, võrdleb suurriikide mõju maailma majandusele ning poliitikale eri ajastuil, analüüsib riikidevahelist koostööd ja konfliktide lahendamise viise;
- 4) leiab, selekteerib, refereerib ning analüüsib kriitiliselt infot, erinevaid teabeallikaid, sh ajalookaarte ja seisukohti, hindab allika või käsitluse usaldusväärsust, eristab fakti arvamusest; selgitab sündmuste või protsesside erineva tõlgendamise põhjusi;
- 5) kasutab ajaloosõnavara, erinevaid õpivõtteid, korrigeerib oma eksimusi, koostab referaate ja uurimusi, kirjutab arutlusi, osaleb diskussioonis, töötab kaardiga, väljendab oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult ning kasutab IKT vahendeid;
- 6) suudab rekonstrueerida minevikus elanud inimeste elu, vaadeldes maailma nende pilgu läbi ning arvestades ajastu eripära.

Kuu	Õpitulemus	Õppesisu	Kohustuslik hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (õpikeskkond, läbivad teemad, lõiming, üldpädevused)
September-oktoober	1) Analüüsib külma soja põhjusi ja kujunemist ning teab avaldumisvormi; 2) analüüsib külma soja kriiside tekkimise põhjusi ning osaliste taotlusi ja tulemusi; 3) teab, kes olid Harry Truman, John	I. Külma sõda (10t.) Külma soja kujunemine ja selle avaldumise vormid: voidurelvastumine, liidud. Kriisid: Korea sõda, Suesi kriis, Kuuba kriis, Vietnami sõda,	Kirjalik töö: ”Külma sõda”	Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus. Enesemääratluspädevus. Matemaatika-,

	<p>Fitzgerald Kennedy, Nikita Hruštšov, Fidel Castro ja Konrad Adenauer, ning iseloomustab nende tegevust;</p> <p>4) seletab ja kasutab kontekstis moisteid külm sõda, kriisikolle, NATO, VLO, võidurelvastumine, raudne eesriie.</p>	<p>Berliini kriisid. Kahepooluseline maailm: USA ja NSVLi vastasseis.</p> <p>Lõhestatud Saksamaa: lõhestamine, kahe Saksa riigi vahelised suhted.</p>		<p>loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus.</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Loodusained. Tehnoloogia.</p> <p>Läbivad teemad: Keskkond ja jätkusuutlik areng. Kultuuriline identiteet. Teabekeskond. Tehnoloogia ja innovatsioon. Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus.</p>
oktoober	<p>1)Analüüsib demokraatlike riikide arengu põhijooni;</p> <p>2) teab Euroopa integratsiooni kujunemist ja pohietappe;</p> <p>3)teab, kes oli Robert Schumann, ning iseloomustab tema tegevust;</p> <p>4) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid Euroopa Liit, Euroopa Nõukogu, OSCE.</p>	<p>II. Demokraatlik maailm pärast Teist maailmasõda (6 t.)</p> <p>USA: poliitiline süsteem, majandus, ühiskonnaelu.</p> <p>Ühise Euroopa integratsiooni otsingud.</p> <p>Euroopa integratsioon.</p>	<p>Kirjalik töö: ”Demokraatlik maailm pärast teist maailmasõda”</p>	<p>Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Enesemääratluspädevus.</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Tehnoloogia.</p> <p>Läbivad teemad:</p>

				<p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Keskfond ja jätkusuutlik areng. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kultuuriline identiteet. Teabekeskfond. Tehnoloogia ja innovatsioon. Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus.</p>
November-detsember	<p>1) Analüüsib kommunistliku süsteemi kujunemislugu ja erinevaid arenguetappe; iseloomustab NSVLi ühiskonnaelu arengut; 2) analüüsib kommunistliku süsteemi kriiside põhjusi ja tagajärgi; 3) analüüsib Eesti ühiskonna arengut Nõukogude okupatsiooni ajal; 4) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid kollektiviseerimine, industrialiseerimine, dissidentlus, Brežnevi doktriin, plaanimajandus, sotsialismileer, liiduvabariik; 5) teab, kes olid Jossif Stalin, Nikita Hruštšov, Leonid Brežnev, Mao Zedong, Johannes Kabin, Aleksander Dubček ja Lech Walesa, ning iseloomustab nende tegevust.</p>	<p>III. NSVL ja kommunistlik süsteem (12 t.) Kommunistliku süsteemi kujunemine. Ida-blokk: poliitiline süsteem, majandus, ühiskonnaelu, Moskva poliitika ja kriisid: Ungari ülestous, Praha kevad, Poola kriisid, solidaarsus. Kommunistlik Hiina. NSVL: stalinism, sula, stagnatsioon. Eesti NSV: ühiskond, majanduse areng, rahvastik, vastupanu vormid, suhted valiseestlastega.</p>	<p>Kirjalik töö: "NSVL ja kommunistlik süsteem".</p>	<p>Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus. Enesemääratluspädevus. Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Loodusained. Tehnoloogia. Läbivad teemad: Keskfond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskfond. Tehnoloogia ja innovatsioon. Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus.</p>
jaanuar	1) Analüüsib kommunistliku süsteemi	IV. Maailm sajandivahetusel (7 t).		Pädevused:

	<p>lagunemise põhjusi; 2) teab ja näitab muutusi maailma poliitilisel kaardil pärast külma soja loppu; 3) analüüsib jõudude vahekorra muutusi rahvusvahelistes suhetes ning uute pingekollete kujunemist; 4) analüüsib Eesti iseseisvuse taastamist ning teab riikluse ülesehitamise kaiku; selgitab Eesti integreerumist Euroopasse ja maailma; 5) teab, kes olid Ronald Reagan, Mihhail Gorbatšov, Boris Jeltsin, Arnold Rüütel, Lennart Meri, Edgar Savisaar ja Mart Laar, ning iseloomustab nende tegevust; seletab ja kasutab kontekstis mõisteid perestroika, glasnost, laulev revolutsioon, Rahvarinne, Balti kett, interrinne, ERSP, Eesti Kongress.</p>	<p>Majanduslikud ja poliitilised reformid NSVLis. NSVLi ja kommunistliku süsteemi lagunemine. Berliini muuri langemine. Külma soja lopp ja geopoliitilised muudatused: poliitilise kaardi muutumine. USA rolli muutus: uus jõudude vahekord maailmas. Eesti iseseisvuse taastamine. Integratsioon Euroopasse ja maailma: laulev revolutsioon, riikluse taastamine. Uued pingekolded: Balkani kriis.</p>	<p>Kultuuri ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Enesemääratluspädevus. Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Loodusained. Tehnoloogia. Kunstiained. Läbivad teemad: Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Keskond ja jätkusuutlik areng. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kultuuriline identiteet. Teabekeskond. Tehnoloogia ja innovatsioon. Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus.</p>
--	--	---	---